

Deze website maakt gebruik van cookies (meer informatie). Als u deze site blijft gebruiken, gaan wij er vanuit dat u hiermee akkoord gaat.

Akkoord

De rechtmatige opname van persoonsgegevens in het Externe Verwijzingsregister

VAST 2023 / N-029
Rechtbank Noord-Nederland
20 april 2022, C/17/182010 / HA RK 21/94

mr. Biesma

AVG artikel 21

Rechtsvraag

Zijn de registraties die Allianz heeft laten opnemen in het IVR en het EVR rechtmatig?

In het kort

In deze procedure gaat het om de vraag of de registraties die Allianz in het Interne Verwijzingsregister (IVR) en het Externe Verwijzingsregister (EVR) heeft opgenomen rechtmatig zijn. A, verzoeker in deze procedure, verzoekt de rechtbank (onder meer) om Allianz te veroordelen om de persoonsgegevens van A uit het register te verwijderen.

Volgens A zijn de gegevens onterecht in het register opgenomen, nu hij niet onjuist heeft verklaard over de toedracht van het verkeersongeval en de schade. Allianz is een andere mening toegedaan. Zij stelt dat A onjuist heeft verklaard en dat A Allianz er opzettelijk toe heeft geprobeerd te bewegen om een hogere uitkering te doen dan waar A recht op had.

De rechtbank bespreekt de vereisten voor het rechtmatig opnemen van de persoonsgegevens in het EVR en IVR. De rechtbank overweegt dat in ieder geval sprake moet zijn van een zwaarder vermoeden dan een redelijk vermoeden tot schuld aan fraude. Het proportionaliteitsbeginsel dient in acht te worden genomen, zowel bij de beslissing omtrent het al dan niet registreren als de duur van de registratie.

De rechtbank komt tot het oordeel dat Allianz de gegevens van A op goede gronden in de registers heeft opgenomen en dat zij die gegevens dus niet hoeft te verwijderen. De duur van de registraties behoeft evenmin te worden aangepast.

In gelijke zin

HR 29 mei 2009, [ECLI:NL:HR:2009:BH4720](https://www.eclinet.nl/art/2009/05/29/BH4720)

Hof Arnhem-Leeuwarden 19 oktober 2021, [ECLI:NL:GHARL:2021:9867](https://www.eclinet.nl/art/2021/10/19/GHARL:2021:9867)

Hof Arnhem-Leeuwarden 3 april 2018, [ECLI:NL:GHARL:2018:3113](https://www.eclinet.nl/art/2018/04/03/GHARL:2018:3113)

Hof Arnhem-Leeuwarden 26 januari 2016, [ECLI:NL:GHARL:2016:494](https://www.eclinet.nl/art/2016/01/26/GHARL:2016:494)

Rechtbank Gelderland 15 maart 2023, [ECLI:NL:RBGEL:2023:1626](https://www.eclinet.nl/art/2023/03/15/RBGEL:2023:1626)

Kifid GC [2021-0468](#)

Kifid GC [2021-0411](#)

Kifid GC [2021-0266](#)

Kifid GC [2019-454](#)

Tip voor de praktijk

Voor rechtmatige registratie van persoonsgegevens in het Externe Verwijzingsregister (EVR) moet zijn voldaan aan de eisen van artikel 5.2.1 van het Protocol Incidenten Waarschuwingssysteem Financiële Instellingen. De gedragingen van de persoon moeten de belangen van de onderneming of haar cliënten bedreigen en/of de integriteit of continuïteit van de sector bedreigen. Daarbij geldt dat er een zwaardere verdenking dan een redelijk vermoeden van schuld aan fraude moet bestaan. Die fraude bestaat uit het opzettelijk misleiden van de verzekeraar om de verzekeraar ertoe te bewegen een hogere uitkering te doen dan waarop de persoon recht heeft. Het proportionaliteitsbeginsel dient in acht te worden genomen. Dat geldt zowel ten aanzien van de registratie als zodanig, als de registratieduur. Bij de beoordeling van de proportionaliteit wordt (ook) gekeken naar de daadwerkelijke consequenties die de registratie heeft voor de betrokkene.

Noot

1. Deze zaak gaat over de registratie van de (persoons)gegevens van een verzekerde van Allianz in het IVR en EVR. Dat thema – registratie van gegevens in het (IVR en) EVR heeft – niet alleen aandacht gekregen onder juristen, maar houdt ook de maatschappelijke gemoederen bezig.¹ Dat is ook niet vreemd; de registratie in een dergelijk register kan voor de betrokkene grote gevolgen hebben. In de zaak die voorlag bij de rechtbank wordt aandacht besteed aan de voorwaarden waaraan moet worden voldaan om van een rechtmatige registratie te kunnen spreken. De rechtbank maakt duidelijk dat van een rechtmatige registratie niet zomaar sprake is. Zij heeft daarbij oog voor de belangen van de betrokkene. Dat belang moet worden afgewogen tegen het belang van de verzekeraar. Alvorens in te gaan op het inhoudelijke oordeel van de rechtbank, schets ik kort de feiten en het verloop van de zaak.

2. A is betrokken geraakt bij een aanrijding met de heer B. Allianz, verzekeraar van het voertuig van B, heeft aansprakelijkheid erkend. A heeft schade aan zijn voertuig geclaimd bij Allianz. A stelt dat hij letselschade heeft opgelopen. Allianz heeft de voertuigschade niet meteen uitbetaald, omdat zij de toedracht van het ongeval nader wilde onderzoeken. A en Allianz verschilden van mening over de toedracht van het ongeval en of alle geclaimde schade wel (of niet) een gevolg is van het ongeval. A had in eerste instantie gesteld dat zijn auto aan de rechterkant door B was geraakt en dat hij na de botsing met de linkerkant tegen een paal terecht was gekomen. Uit het onderzoek dat in opdracht van Allianz door OAN is uitgevoerd, bleek dat op de ongevalslocatie geen paaltjes aanwezig waren. A heeft zijn standpunt naderhand bijgesteld en verklaard dat hij met de linkerkant van de auto de stoeprand heeft geraakt. Ook die verklaring strookt niet (geheel) met het schadebeeld.

3. In een deelgeschil dat tussen dezelfde partijen aanhangig was, heeft de rechtbank geoordeeld dat A onvoldoende heeft onderbouwd dat hij letsel heeft opgelopen en dat Allianz terecht twijfelt aan de toedracht van de aanrijding. Allianz heeft de gegevens van A vervolgens opgenomen in het IVR en EVR en heeft dat aan A medegedeeld. A is van mening dat de registratie onterecht is en verzoekt de rechtbank in onderhavige procedure (onder meer) om Allianz te veroordelen om de registraties uit het IVR en EVR te verwijderen, althans de registratietermijn te verkorten. Allianz heeft aangevoerd

dat uit de wisselende verklaringen en het onderzoek voldoende blijkt dat sprake is van fraude. Bovendien heeft zij het proportionaliteitsbeginsel in acht genomen.

4. De rechtbank stelt voorop dat op de (beoordeling van) registraties in het IVR en het EVR de Gedragscode Verwerking Persoonsgegevens Financiële Instellingen respectievelijk het Protocol Incidenten Waarschuwingssysteem Financiële Instellingen (2013) van toepassing is. Die Gedragscode en dat Protocol bieden volgens de rechtbank voldoende waarborgen voor de verwerking van persoonsgegevens zoals door de AVG wordt voorgeschreven (r.o. 4.4). Is voldaan aan de vereisten van de Gedragscode respectievelijk het Protocol, dan is in beginsel gehandeld in overeenstemming met de AVG. Dit oordeel van de rechtbank verbaast niet; de Autoriteit Persoonsgegevens heeft goedkeuring verleend aan het Protocol (zie haar besluit ten aanzien van het Protocol). De rechtbank overweegt verder dat wel hoge eisen moeten worden gesteld aan de gronden voor het opnemen van de gegevens in het EVR omdat met name de registratie in het EVR verstrekende consequenties kan hebben voor de betrokkene (r.o. 4.6). Dat de persoonsgegevens niet zomaar geregistreerd mogen worden, volgt ook met zoveel woorden uit het Protocol. Het Protocol bevat onder meer een proportionaliteitsvereiste, waarover hieronder meer.

5. Voor de beoordeling van de rechtmatigheid van de opname in het EVR, moet worden getoetst of is voldaan aan de eisen van artikel 5.2.1 van het Protocol, aldus de rechtbank (r.o. 4.7). Kortgezegd moet voldaan zijn aan de volgende eisen: (a) de gedragingen van de te vermelden persoon vormen een bedreiging voor de belangen van cliënten/Allianz zelf of de continuïteit/integriteit van de financiële sector, (b) de betrokkenheid van die persoon bij voornoemde gedragingen staat in voldoende mate vast, en (c) het proportionaliteitsbeginsel is in acht genomen. Een strafrechtelijke veroordeling is niet vereist, maar er moet wel sprake zijn van een zwaardere verdenking dan een redelijk vermoeden van schuld aan fraude. Met dit oordeel sluit de rechtbank aan bij eerdere rechtspraak (o.a. HR 29 mei 2009, [ECLI:NL:HR:2009:BH4720](#)).

6. De gedragingen van A leveren naar het oordeel van de rechtbank een zwaardere verdenking dan een redelijk vermoeden van schuld aan fraude op. A heeft wisselend verklaard en heeft het vermeende letsel niet nader onderbouwd. Bovendien blijkt uit het toedrachtsonderzoek voldoende dat A onjuiste informatie heeft verstrekt over de schade. A heeft hiermee de verdenking van opzettelijke misleiding op zich geladen. De rechtbank neemt hier impliciet tot uitgangspunt dat sprake moet zijn van opzet tot misleiding, om van fraude te kunnen spreken en dus te voldoen aan de eisen van het Protocol. Ook dat sluit aan bij eerdere rechtspraak (zie bijvoorbeeld hof Arnhem-Leeuwarden 3 april 2018, [ECLI:NL:GHARL:2018:3113](#) en rechtbank Gelderland 15 maart 2023, [ECLI:NL:RBGEL:2023:1626](#)). Om te voldoen aan de eisen die het Protocol stelt, moet naast een zwaardere verdenking dan een redelijk vermoeden van schuld aan fraude ook sprake zijn van gedragingen van betrokkene die een bedreiging vormen voor de belangen van de verzekeraar. Ook aan dat vereiste is voldaan. A probeerde Allianz immers te bewegen tot het doen van een hogere uitkering dan waarop hij recht had.

7. Ten aanzien van de proportionaliteit oordeelt de rechtbank dat de opname in het EVR geen schending oplevert. Het is namelijk niet gebleken dat andere verzekeringen door de registratie zijn opgezegd of dat A veel hogere premies moet betalen. Bovendien is de registratie beperkt tot een duur van drie jaar. Het belang van Allianz bij opname van de gegevens van A in het register prevaleren in dit geval boven de belangen van A. De rechtbank besteedt in haar oordeel uitdrukkelijk aandacht aan de belangenafweging. Daarbij lijkt niet alleen van belang welke consequenties de registratie in het algemeen voor een verzekerde zou *kunnen* hebben, maar vooral (ook) of bepaalde

risico's, zoals opzeggingen van verzekeringen door verzekeraars, zich daadwerkelijk hebben verwezenlijkt als gevolg van de registratie. Voor zover de rechtbank hier tot uitgangspunt neemt dat het dus niet alleen gaat om de mogelijke consequenties *in abstracto* – voor een verzekerde in het algemeen – maar ook om de consequenties die de registratie in een concreet, individueel geval kan hebben, kan ik de rechtbank volgen. Dat er bij de proportionaliteitsafweging aandacht bestaat voor bijzondere persoonlijke omstandigheden, lijkt mij goed. Een voorbeeld van een zaak waarin expliciet aandacht wordt besteed aan dergelijke omstandigheden is de uitspraak van het hof Arnhem-Leeuwarden 7 juli 2014, [ECLI:NL:GHARL:2014:8710](#). In die zaak spelen de gevolgen die de registratie voor betrokkenen heeft wegens hun professie een grote rol (r.o. 5.11). Ik vraag mij wel af in hoeverre van belang is of zou moeten zijn of bepaalde risico's zich al dan niet (reeds) daadwerkelijk hebben *verwezenlijkt*. De rechtbank benoemt in de zaak die hier voorlag dat niet is gebleken dat het risico op opzegging door andere verzekeraars zich heeft verwezenlijkt. Voor een verzekeraar lijkt mij moeilijk in te schatten of risico's zoals hier aan de orde zich wel of niet zullen verwezenlijken; die inschatting lijkt mij daarom geen grote rol te moeten spelen. Belangrijker is mijns inziens dat bij de proportionaliteitsafweging acht wordt geslagen op individuele omstandigheden en de mogelijk verstrekkende(re) consequenties die daarvan het gevolg kunnen zijn.

8. De proportionaliteitstoets die dient te worden aangelegd is een dubbele proportionaliteitstoets. Niet alleen de registratie *an sich*, maar ook de registratieduur dient proportioneel te zijn. Welke duur nog 'proportioneel' is, lijkt lastig in het algemeen te zeggen. Doorgaans wordt uitgegaan van een standaardtermijn van acht jaar, die wordt verkort naargelang de omstandigheden daartoe aanleiding geven. Met die termijn van acht jaar lijkt te worden aangesloten bij artikel 7:928 lid 5, dat een mededelingsplicht aan een verzekeringnemer oplegt ten aanzien van het strafrechtelijk verleden van de afgelopen acht jaar (zie hierover ook de Autoriteit Persoonsgegevens in haar besluit over het Protocol). Allianz heeft de registratietermijn in het onderhavige geval verkort naar drie jaar, hetgeen de rechtbank proportioneel acht. Als Allianz de gegevens niet voor drie jaar, maar voor de duur van acht jaar had willen opnemen in het EVR, is goed denkbaar dat de rechtbank die termijn zou hebben ingekort wegens strijd met het proportionaliteitsbeginsel. Inkorting van de registratietermijn van acht jaar door de rechter, komt veelvuldig voor. Zie bijvoorbeeld gerechtshof 's-Hertogenbosch 31 augustus 2021, [ECLI:NL:GHSHE:2021:2706](#); gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 19 oktober 2021, [ECLI:NL:GHARL:2021:9867](#); rechtbank Amsterdam 4 maart 2020, [ECLI:NL:RBAMS:2020:803](#). Rechterlijk ingrijpen ten aanzien van de termijn was in de zaak die voorlag bij de rechtbank evenwel dus niet nodig, omdat Allianz de termijn zelf al had beperkt.

9. Met deze uitspraak wordt door de rechtbank een helder overzicht gegeven van de te nemen stappen bij de rechtmatigheidstoetsing van de opname van persoonsgegevens in het EVR (en IVR). Het oordeel omtrent rechtmatigheid wordt gegeven binnen een vast (toetsings)kader, waarbij het uiteindelijke oordeel mede afhankelijk is van de omstandigheden van het geval. Deze uitspraak sluit goed aan bij de eerdere uitspraken betreffende registratie in de registers.

Noot

¹ Zie bijvoorbeeld het artikel van NOS van 24 januari 2023, <https://nos.nl/artikel/2460997-verzekeraars-registreren-steeds-meer-mensen-als-fraudeur-niet-altijd-terecht?idp=LegalIntelligence>.

Keywords

EVR
Fraude
IVR

Persoonsgegevens
Registratie

Vindplaatsen

[ECLI:NL:RBNNE:2022:5548](#)

Auteur(s)

Barbara Rozema

Advocaat bij Stadermann Luiten Advocaten

[LinkedIn](#)